

Tisková zpráva

Osobní kontakt lékárníka s pacientem je nenahraditelný. Alespoň jednu lékovou chybu měsíčně zachytí 99 % lékárníků, ukázal průzkum

Praha 14. května 2021

Lékárníci jsou posledním bodem kontroly před výdejem léčiva pacientům. Svou odbornou konzultací dokáží zabránit různorodým lékovým chybám, které jsou závažnou příčinou špatné účinnosti a nežádoucích účinků léků. Lékové chyby mají negativní vliv nejen na zdravotní stav pacienta, ale znamenají i nemalé finanční náklady pro pacienty a celý zdravotní systém. Z aktuálního průzkumu¹ České lékárnické komory (ČLnK) mezi lékárníky napříč ČR vyplynulo, že alespoň jednu lékovou chybu měsíčně zachytí více než 99 % lékárníků. Více než 2/3 lékárníků odhalí při osobním výdeji lékovou chybu alespoň 1x týdně a přes 20 % dotazovaných lékárníků jí zabrání dokonce každý den.

Lékové chyby odhalují lékárníci nejčastěji až čtyřmi způsoby

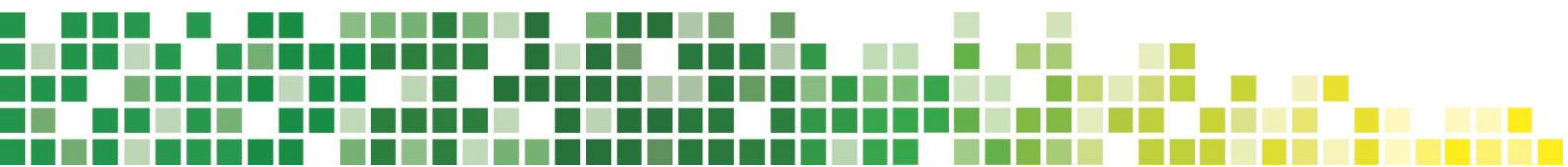
Při osobní konzultaci s pacientem odhalují lékárníci lékové chyby mnoha způsoby. Z průzkumu vyplynulo, že nejčastěji (přes 90 %) je léková chyba odhalena lékárníkem na základě zhodnocení preskripce nebo jeho dotazem na pacienta. 80 % lékárníků se setkalo také s tím, že se na možnou lékovou chybu zeptal v lékárně sám pacient a díky osobní konzultaci s lékárníkem jí bylo možné zabránit ještě před výdejem léčivého přípravku. Okolo 40 % lékárníků odhalilo lékovou chybu po nahlédnutí do lékového záznamu pacienta nebo na základě neverbální komunikace pacienta stojícího před tářou.

*„Z vlastní lékárnické praxe mohu potvrdit, jak důležitý je osobní kontakt s pacientem. Některé lékové chyby jsou viditelné na první pohled, například pokud je na receptu evidentně chybně předepsaná léková forma. Ale je mnoho lékových chyb, které lékárník odhalí až díky citlivému rozhovoru s pacientem. Například to, že pacient užívá lék jinak než by měl. A díky tomu třeba není lék tak účinný, nebo může negativně ovlivňovat jiné užívané léčivo. Správný výdej léčivého přípravku lékárníkem je o individuálním přístupu ke každému pacientovi, k jeho dotazům k léčbě, a ke každému receptu, který vám od lékaře předává,“ říká **Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., prezident České lékárnické komory (ČLnK).***

Recept pro jiného pacienta, chybně předepsané dávkování či zneužití léku

Spektrum možných lékových chyb je opravdu rozmanité. Průzkum ukázal, že se lékárníci nejčastěji setkávají (incidence nad 90 %) s chybně předepsanou lékovou formou (například záměna tablet za injekce) nebo chybou v dávkování. Více než 80 % lékárníků odhaluje chyby pacientů způsobené nesprávným užíváním nebo ve formě nesprávně předepsané síly léčivého přípravku, která by mohla zdravotní stav pacienta poškodit, nebo by naopak nebyla dostatečně účinná. Často (ve více než 70 % případů) se také lékárníci setkávají s duplicitou (tedy předepsáním nebo užíváním stejného léčiva ve dvou přípravcích) nebo s tím, že pacient obdržel eRecept určený jinému pacientovi.

¹ Online dotazníkový průzkum ČLnK. Celkem 1 073 respondentů. Období sběru: duben 2021.

„Z dat průzkumu vzešlo také to, že v téměř 70 % případů zabránil lékárník osobní konzultací lékové chyby, která by vznikla při samoléčbě pacienta. I já se často v lékárně setkávám s tím, že po mně pacient žádá pro něj nevhodný lék. A po několika upřesňujících dotazech společně vybereme jiný přípravek. Často pacienty také upozorňuji na chyby v dávkování, kterých se dopouštějí například při užívání léků proti bolesti. K odhalení této lékové chyby by bez konzultace s lékárníkem vůbec nedošlo,“ vysvětluje **viceprezident ČLnK PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

Z průzkumu dále vyplynulo, že více než polovina lékárníků zachytila ve své praxi všechny varianty lékových chyb, které dotazník nabízel. A to včetně záchyty nadužívání/zneužívání léků nebo naopak záchyty vyzvedávaného, leč pacientem neužívaného léku.

Odhalování lékových chyb šetří peněženku pacientů i veřejné finance

Kromě jasných zdravotních benefitů plynoucích z osobního kontaktu při poskytování lékárenské péče, je nutné vzít v potaz i nezanedbatelný ekonomický dopad, který odhalování lékových chyb přináší.

„Pokud lékárník odhalí chybu v nesprávně předepsaném léku pro daného pacienta, mnohdy mu tím ušetří nemalé finanční prostředky na doplatcích. Taková neúmyslná chyba přitom může vzniknout úplně jednoduše překlepnutím se o jeden řádek. Lékárník kontaktuje předepisujícího lékaře a ve spolupráci s ním vše vyřeší na místě, pacient nemusí znovu do ordinace lékaře. Z lékárny odchází spokojený pacient s léky, které potřebuje a bez zbytečných výdajů,“ komentuje relativně častý jev v lékárnách **PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

„Díky odhaleným lékovým chybám snižují lékárníci nejen náklady na léky, ale pomáhají také snížit budoucí náklady na zdravotní péči související s možnými komplikacemi, pokud pacienti léčbu neužívají správně nebo ji neužívají vůbec. Důsledkem takových lékových chyb mohou být například zbytečné hospitalizace či nákladné ošetření u specialistů, která dále zatěžují zdravotní systém,“ upřesňuje závěrem **Mgr. Aleš Krebs, Ph.D.**

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. - 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

Pro další informace:

Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., prezident ČLnK:

+420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz

PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D., viceprezident ČLnK:

+420 604 344 754, kopeccky@lekarnici.cz

Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLnK:

+420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz

